

EĞİTİM SEN
ÜNİVERSİTE TEMSİLCİLER KURULU
(ÜTK)

SONUÇ RAPORU

26 - 27 Ekim 2013

Eğitim Sen Yükseköğretim Bürosu (YÖB)
Aralık 2013

EĞİTİM SEN

(Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası)

Adına Sahibi:

Ünsal Yıldız

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:

Ali Paşa Şanlı

Yazışma Adresi:

Cinnah Cad. Willy Brandt Sk. No:13

Çankaya/ANKARA 06680

Tel: (0.312) 439 01 14 (pbx)

Fax: (0.312) 439 01 18

E-posta: bilgi@egitimsen.org.tr

Web: www.egitimsen.org.tr

Sayfa Düzeni/Kapak:

Gülüzar Ünver

Baskı:

Mattek Matbaa Basım Yayın Tanıtım Tic.San.Ltd.Şti.

Ağaç İşleri San. Sit. 1354 Cad. (21.Cad.) 1362 Sok. (601 Sok). No:35

İvedik / ANKARA

Tel: (0312) 433 23 10 Pbx Fax: (0312) 434 03 56

Eğitim Sen Yayınları

Aralık 2013

İÇİNDEKİLER

1. AKP Üniversiteyi Nasıl Dönüştürdü: Yeni Üniversitelerin Açılması, Mevzuattaki Değişimler, Uygulamadaki Değişiklikler, Kontenjan Sorunu	5
2. Barınma ve Kredi Yurtlar Kurumu (KYK) Sorunu	10
Yurt Üretmeyerek Özellere ve Cemaatlere Transferin Yolunu Açma	10
Cemaatlere Destek: Misyonerlik Faaliyetleri	11
Yurtlarda Şeriat İlkeleri: Haremlik-Selamlık	12
KYK Yurtlarında Kuran Kursu ve Yandaşlara Kaynak Transferi	12
KYK'da Kadrolaşma... ..	14
3. Kadrolaşma, İdari-Teknik ve Akademik Personel Sorunları	15
İdari Personel Açısından Durum	16
Akademik Personel Açısından Durum	17
Taşeron Eliyle Çalıştırılan Personel Açısından Durum	19
Kadrolaşma Sorunu	20
4. Üniversitede Polis, ÖGB ve Koruma Memuru Sorunu	22
Üniversitelere Polis/ Koruma Memuru Neden Yerleştirilmek İstleniyor?	22
5. Gezi Süreci Sonrasında Artan Soruşturmalar	24
6. Vakıf üniversitelerinde Yaşanan Sorunlar	30

EĞİTİM SEN ÜNİVERSİTE TEMSİLCİLER KURULU TOPLANTISI

Sonuç Raporu

26-27 Ekim 2013 Eğitim Sen Genel Merkezi / Ankara

Üniversitelerde 2013-2014 eğitim öğretim dönemi, üniversitelerde polisin yarattığı şiddet, temel bilimleri tercih eden öğrenci sayısının azalması, eğitim fakültesi ortaöğretim bölümlerinin kapatılması, artan üniversite sayıları, Kredi Yurtlar Kurumu'nca yurtlardaki ranza sisteminin sona erdirilmesi ile devletin barınma hizmeti sunduğu öğrenci sayısının yarıya düşürmesi, yurtlardaki haremlik selamlık uygulamaları, Gezi direnişi sonrası artan soruşturmalar ve işten çıkarmalar, AKP'nin ODTÜ üzerinden öğrenci gençliği başta polis şiddeti ile sindirme çabaları gibi gelişmelerin gölgesinde devam ediyor.

Eğitim Sen Üniversite Temsilciler Kurulu 5. toplantısı 26-27 Ekim 2013 tarihlerinde kırk farklı üniversiteden gelen temsilcilerimizle üniversitenin sorunlarını tartışmak ve sorunlara çözüm üretmek üzere Ankara'da Eğitim Sen Genel Merkezi'nde toplanmıştır. Türkiye'nin farklı üniversitelerinden üniversite temsilcisi 63 üniversite çalışanının (akademik, idari ve teknik personel), vakıf üniversitelerinden bir temsilcinin, Kıbrıs Doğu Akdeniz Üniversitesi Akademik Personel Sendikası'ndan bir temsilcinin ve Merkez Büro üyelerinin katıldığı toplantıda şu gündem maddeleri görüşülmüştür:

1. AKP Üniversiteyi Nasıl Dönüştürdü: Yeni Üniversitelerin Açılması, Mevzuattaki Değişimler, Uygulamadaki Değişiklikler, Kontenjan Sorunu
2. Barınma ve Kredi Yurtlar Kurumu (KYK) Sorunu
3. Kadrolaşma, İdari-Teknik ve Akademik Personel Sorunları
4. Üniversitede Polis, ÖGB ve Koruma Memuru Sorunu
5. Gezi Süreci Sonrasında Artan Soruşturmalar
6. Vakıf Üniversitelerinde Yaşanan Sorunlar

Gerçekleştirilen sunum ve tartışmalar doğrultusunda sendikamızın üniversiteler düzeyindeki örgütlülüğünün ve etkinliğinin artırılması için aşağıda ifade edilen tespit ve öneriler getirilmiştir:

1. AKP Üniversiteyi Nasıl Dönüştürdü: Yeni Üniversitelerin Açılması, Mevzuattaki Değişimler, Uygulamadaki Değişiklikler, Kontenjan Sorunu

Son on yılda Türkiye üniversitelerinin sayısındaki olağanüstü artış ile karşı karşıyayız. 2002 yılında toplam üniversite sayısı 76 (53 devlet, 23 vakıf) iken 2007 yılında bu sayı 115 (85 devlet, 30 vakıf) ve 2011 yılında ise 165 (103 devlet, 62 vakıf) olmuştur. Bugün 104 tane devlet, 71 tane vakıf

üniversitesi olmak üzere toplam 175 üniversite vardır. Üniversite sayısındaki bu artışa öğrenci ve öğretim üyeleri ile öğretim elemanları sayısındaki artış eşlik etmiştir. Yabancı üniversitelerin de açılması durumunda rekabet vakıf üniversitelerini daha da zorlayacak ve yine aynı rekabet devlet üniversitelerini de özel üniversite gibi işlemeye zorlayacaktır. Öğrenci seçme ve yerleştirme merkezinin (ÖSYM) yıllık istatistiklerinde yer alan sayısal veriler bu değişimi göstermektedir.

Tablo 1. Türkiye yükseköğretim kurumlarındaki toplam öğrenci sayılarının yıllara göre değişimi

		2009/2010	2010/2011	2011/2012
Önlisans		1.042.350	1.098.310	1.270.351
	Normal Öğretim	387.047	400.331	446.970
	İkinci Öğretim	206.908	194.721	216.024
	Diğer	191.22	19.821	21.124
	Açık Öğretim	429.273	483.437	586.233
Lisans		2.280.209	2.528.332	2.842.336
	Normal Öğretim	905.548	996.044	1.112.524
	İkinci Öğretim	239.653	294.565	356.914
	Diğer	7.064	7.237	7.637
	Açık Öğretim	1.127.944	1.230.486	136.5261
Önlisans+		3.322.559	3.626.642	4.112.687
Lisans		3.322.559	3.626.642	4.112.687
	Normal Öğretim	1.318.781	1.423.433	1.588.255
	İkinci Öğretim	446.561	489.286	572.938
	Açık Öğretim	1.557.217	1.713.923	1.951.494
Lisansüstü		206.775	190.444	240.855
Türkiye Toplamı		3.529.334	3.817.086	4.353.542

Tablo 1’de görülen yıllara göre artış, yükseköğretim sisteminde üniversite kontenjanlarının artırılması gereğini işaret ediyor gibi görünse de durum böyle değildir. Tablo 2’den görüldüğü üzere kontenjanların önemli bir kısmı boş kalmıştır. Bu sayısal verilerden görülmektedir ki yükseköğretimde arz talebi aşmış durumdadır.

Tablo 2: 2012 dönemi için Türkiye yükseköğretim kurumlarındaki kontenjanlar ve doluluk durumları

	Lisans			Ön-lisans			Toplam		
	Kon-tenjan	Yer-leşen	Boş	Kon-tenjan	Yer-leşen	Boş	Kon-tenjan	Yer-leşen	Boş
Devlet	338.127	323.205	14.922	311.619	251.763	59856	649.746	574.968	74.778
Vakıf	67.675	55.761	11.914	4.5495	33.896	11599	11.3170	89.657	23.513
KKTC	14.244	6.008	8.236	2.464	921	1543	16.708	6.929	9.779
Diğer ülkelerdeki	1.932	821	1.111	50	42	8	1.982	863	1.119
Toplam	421.978	385.795	36.183	359.628	286.622	73.006	781.606	672.417	109.189

Tablo 3: Türkiye yükseköğretim kurumlarındaki açık öğretim ve ikinci öğretim toplam öğrenci sayılarının yıllara göre değişimi

Yıl	Açık öğretim	İkinci Öğretim
2002	522.250	224.048
2007	845.411	357.027
2011	1.713.923	489.286

Bunun yanında açık öğretim ve ikinci öğretimdeki öğrenci sayılarının artması yükseköğretim sistemindeki piyasalaşmanın ilk göstergelerindedir. Bu sayıların AKP dönemindeki değişimleri Tablo 3’ten görülebilir.

İkinci öğretim öğrenci sayılarının toplam öğrenci sayısı içerisindeki yüzdesi: 2002 yılı için %14,28 2007 yılı için %15,58 ve 2011 yılı için %13,49 şeklindedir. Yine AKP dönemindeki “Harçlar kaldırıldı” söylemine rağmen 4.5 milyon öğrenciden hemen hemen 3 milyonu tam paralı okumaktadır. Üniversitelerdeki ticarileşme süreci hemen hemen tamamlanmıştır. Öğrenciler öğretmen olabilmek için eğitim fakültelerine yıllık yaklaşık 4.000-4.500 TL civarında para ödemektedir. Yükseköğretim sistemi bir

bütün olarak düşünülduğünde, harç alınmayan kesimin yanında, sistemin kendisine çeşitli finans kaynakları yaratmış olması, yükseköğretim sisteminin kâr amacıyla olan bir sistem olduğunu göstermektedir. Örneğin 2012-2013 dönemi için uzaktan eğitim sistemi dahilinde 79 önlisans ve 29 lisans programı mevcuttur. Uzaktan tezsiz yüksek lisans ücreti 4.000-20.000 TL arasında değişmektedir. Yine aynı dönemde tahmini olarak yüz bin öğrenci paralı tezsiz yüksek lisans programlarındadır ve 64 üniversiteye toplam (ücreti 2054 TL olan) 15 bin pedagojik formasyon sertifika programı kontenjanı verilmiştir.

Piyasalaşmanın üniversite içerisindeki görünülerinden bir diğeri de üniversite içerisinde kurulan teknoparklardır. 1950'li yıllarda Amerika'da faaliyete başlayan meşhur 'silikon vadisi' sonrasında teknoparklar dünyada hızla yayılmıştır. Bugün tüm dünyada sayıları 800'ü bulan teknoparkların sayısı gün geçtikçe daha da artmaktadır. Bu artıştan nasibini alan Türkiye'de ise 1991'de başlayan teknopark kurulumu ile bugün sayıları 49'a ulaşmıştır. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı verilerine göre 2002 yılında bu sayı 2 iken 2007'de 17, 2010'da 28, 2011'de 32 olmuştur. Teknoparkların bugün gördüğümüz şekli ile yasal zemine kavuşması 2001 yılında kabul edilen 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu ile gerçekleşmiştir. Teknopark uygulamalarının yaygınlaşmasının AKP döneminde olağanüstü hızlandığı görülmektedir.

Türkiye'de alınan toplam patent sayısı 2002 yılında 1.784 iken bu sayı 2011 yılında 6.539'a yükselmiştir. Üniversitelerde ve bilimsel endekslerde yapılan yayın sayısı da 2002 de 10.807 iken bu sayı 2011 yılında 28.194'e yükselmiştir. Ancak atıf sayılarına ve akademik personel başına düşen yayın sayılarına bakıldığında durumun böylesine 'parlak' olmadığını görüyoruz.

Bu ve benzeri sayısal veriler göstermektedir ki, yükseköğretim sistemi gittikçe daha fazla öğrenciye daha fazla akademik personelle hizmet vermektedir. Ancak bir akademisyen başına düşen öğrenci sayısı artmaktadır. Yine sayısal verilerden yükseköğretimin gün geçtikçe daha "pahalı" hale geldiği de görülmekte, kurumların finans kaynakları arasında kamusal kaynakların gittikçe azaldığı fark edilmektedir. Bununla birlikte sayısal veriler çoğu zaman bazı gerçekleri gizler. Tüm bu sayısal verilerin yanında sistemdeki değişime 'nitelik' açısından baktığımızda karşı karşıya olduğumuz gerçek şudur: Verilen hizmetteki niteliksizleşme, verilen hizmete ulaşmada gittikçe artan eşitsizlik, daha belirsiz görev tanımları, daha esnek çalışma biçimleri, sistemin dayattığı rekabet ile birbirine daha da yabancı hale gelmiş olan çalışanlar, YÖK eliyle örülmüş ilişkilerin sonucu olarak akademik yükseltmelerde gittikçe artan adaletsizlikler..

Tüm bunlar akademik personel için söylendiği halde idari personel için de geçerlidir.

Halihazırdaki sistem bu şekilde iken son dönem dönüşümün somutlandığı 'yeni yasa taslağı' ile çalıştırma biçimleri daha da esnekleştirilmek istenmekte, şu an en büyük sorunlardan birini teşkil eden 50/d gibi araştırma görevlisi istihdam biçimleri genelleştirilmek istenmekte, 'üniversite konseyi' gibi yapılarla halihazırda zaten çalışanlarının büyük kısmının ve öğrencilerinin tümünün söz sahibi olmadığı yönetim ve karar mekanizmaları daha da geri noktalara getirilmek istenmekte, 'teknoloji transfer ofisi' gibi yapılarla halihazırda hızla artan ve sadece para eden bilginin üretimini dayatan teknopark gibi uygulamalar kural haline getirilmeye çalışılmaktadır.

Tüm bunlar göstermektedir ki, üniversitelerin yönetim modelindeki durum gittikçe mütevellî heyeti modeline doğru gitmektedir. Bunun yanında denetim mekanizması da bir hayli sorunludur. Halihazırdaki sistemde YÖK, YDK, ÜAK, ÖSYM ve rektörler ciddi birer denetleme kurumu durumundadır. Yeni yasa taslağı ile somutlanan zihniyet, bunlar yerine dış denetim ve mütevellî heyetini öngörmektedir. Tüm bunların yanında uluslararası denetleme (akreditasyon) de söz konusudur.

Öneriler

- Bilimsel denetimin yolu; kabul, giriş ve yükselme koşullarından başlayarak etik ve bilimsel ölçütlere dayalı demokratik özyönetimin bir boyutu olan Senato ve Akademik Kurullar üzerinden işletilen demokratik özdenetim ve mali yerindelik açısından Sayıştay gibi kamu denetimi sistemleridir.
- Üniversite yöneticileri, ilgili akademik kurulların kararlarını uygulamakla yükümlü olmalıdır. Sorumluluklarını yerine getirmeyen/görevini kötüye kullanan yöneticilerin hesap verecekleri süreçler belirlenmeli, yöneticiyi seçen kurullar, yöneticileri denetleme işlevini de yerine getirmeli ve belirli koşullar oluştuğunda seçtiği kişiyi görevden alma yetkisine sahip olmalıdır.
- Nitelikli eğitim, eleştirel düşünce ve yaratıcı araştırmanın yolu; standardizasyon ve akreditasyondan/dışsal denetimden değil, demokratik katılım ve kamusal denetimden geçmektedir. Etkinliklerin/işin en iyi denetim yolu; akademik topluluğun öğrencisi ve tüm çalışanlarıyla demokratik kurullar yoluyla değerlendirme ve denetimidir; bilimsel özgürlüğü ve kurumsal özerkliği zedelemeyen bunun kamu denetimiyle desteklenmesidir.

- Üniversitelerdeki güvenlik hizmetinin ÖGB'den polise geçişi, denetimin de doğrudan İçişleri Bakanlığı'na geçişi anlamına gelmektedir. Denetimin polisten sermayeye geçişi ise piyasanın gelişimi ile ilgilidir. Bu ve benzeri gelişmeler özyönetim modelinden bir hayli uzaktadır ve bu gibi uygulamalardan vazgeçilmelidir.
- Halihazırda 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu gereğince yürütülen iç denetim mekanizmaları sorunludur. İç denetimin halihazırdaki hali kaldırılmalı, demokratik özdenetim esasına göre kurullar denetleme yapmalıdır.
- Eğitim fakültesi ortaöğretim bölümlerinin kapanması meselesi son dönemin önemli gündemlerindedir. Bu uygulama, amaçlandığı şekilde temel bilimlere kaydolan öğrenci sayısını artıramamıştır. Öğretmen yetiştirme eğitim fakültelerinin işi olmalıdır ya da diğer alanlardan gelenlere nitelikli formasyon verilmesi sağlanmalıdır.

2. Barınma ve Kredi Yurtlar Kurumu (KYK) Sorunu

Yükseköğretimin önemli meselelerinden biri olmasına karşın pek dikkate alınmayan yurtlar sorunu, yoksul ve dar gelirli öğrenciler ile veliler için barınma sorunu, üniversitede okuyup okumama kararını aldirtacak kadar önemli bir sorun özelliğindedir. Barınma hizmetleri KYK yurtları, üniversite yurtları, özel yurtlar, vakıf-cemaat yurtları, kiralık evler ve aile yanı olarak karşılanmaktadır. Aile yanını saymazsak, barınma tümünden ticaret konusu haline gelmiştir. Cemaat ve KYK yurtları bile masraflarını fazlasıyla öğrencilerden çıkarmaktadır.

Yurt Üretmeyerek Özellere ve Cemaatlere Transferin Yolunu Açma

Üniversiteler her yıl öğrenci kontenjan sayılarını arttırırken barınma sorunu da çığ gibi büyümeye devam etmektedir. Devlet ve KYK, maliyetlerini kısa sürede çıkarabildiği halde yurt üretimini yeterince gerçekleştirilerek öğrencileri cemaatlere ve özel sektöre mahkûm bırakmaktadır. Çoğu ilde (örneğin Tunceli) barınma sorununun KYK yoluyla çözülememesi öğrencilerinin önemli bir kısmının kayıt sildirmesine yol açmakta, yetersiz kapasite öğrencilerin bir kısmını eğitim-öğrenim hakkından mahrum bırakmaktadır. Özellikle yeni açılan üniversitelerde KYK yurtları bulunmadığı gibi özel yurtların da olmaması ve konut yapısının da öğrencilerin ev bulmasına müsait olmaması öğrencilerin kayıtlarını sildirip evlerine dönmelerine neden olmaktadır. Kalabilecek yer bulanlar ise çoğunlukla kötü koşullarda barınmaktadır.

KYK yurtları arasında da nitelik farkı vardır. Yurtların bazıları “4 yıldızlı” iken bazıları tek yıldızlı bile değildir. KYK yurtları arasındaki bu nitelik farkı elbette yurt ücretlerine yansımakta, parası olanın daha iyi koşullarda kalması söz konusu olmaktadır. Bazı üniversiteler ise barınmayı tamamen gelir getiren bir faaliyet olarak görmekte, yüksek ücretli üniversite yurtları yine parası olanların hizmetine sunulmaktadır.

Yoksul ve dar gelirli bir aileden gelen öğrencilerin özel yurtlarda kalması da mümkün değildir. Bu yıl özel yurtların ücretleri iki kat oranında artmıştır. Büyük kentlerde özel yurtlar aylık 600 ile 800 TL’den başlayan fiyatlar talep etmekte, sadece barınma maliyeti yıllık 8000 TL civarında bir bütçeye tekabül etmektedir.

KYK’nın yurtlarında barınan bir öğrenci, genel yurtlarda kalıyor ise aylık 111 TL yurt ücreti ödemektedir. Öğrenci başına hafta sonu dâhil 6.70 TL günlük yemek kuponu indirimi verilmektedir. Yoksul ve dar gelirli bir öğrenci için barınma ve beslenme çok önemli bir konudur. Kural olarak yurt başvurularında, gelir durumu esasına göre sistemde bir puanlama yapılmakta ve bu puana göre yerleştirme ve öğrencilere yedek numara verilmektedir. Ancak bu yıl yurt başvurularının sonrasında öğrenci beyanlarının araştırılıp araştırılmadığına dair şüpheler bulunmaktadır. Dahası bu eğitim öğretim döneminde yurt başvurularında her bölge müdürlüğünün boş yatak sayısının iki katı oranında öğrenciye yedek numarası verilmiş, yedek numarası olmayan öğrencilere kurumun resmi internet sitesinde yurt sonuçları sorgulamada “yurt kazanamadınız” ibaresi görülmüştür. Bu öğrenciler, yedek numaraları bulunmadığından yurtlarda “misafir öğrenci” olarak bile barındırılmamakta, parası olanlar kiracılığa veya özel yurtlara zorlanmaktadır.

Misafir öğrencilik uygulaması kayıt kabul talimatına aykırı uygulamalara konu olmakta, böylece iktidarın görüşüne yakın öğrencilerin yurtlara kabulü sağlanmaktadır. 2012-2013 eğitim öğretim yılında yurtlara kesin kayıt işlemleri yapılmasına rağmen 2013 Mayıs ayının son haftası ve Haziran ayının ilk haftasında bir gecelik resmi olmayan misafirlik ve (prosedür gereği) dilekçelerle kendilerine yakın olan ve cemaat yakınlığı olan öğrenciler seçilerek yaklaşık 2200 kişi usulsüz biçimde yurtlara yerleştirilmiştir.

Cemaatlere Destek: Misyonerlik Faaliyetleri

KYK yurtlarında yer bulamayan yoksul-dar gelirli öğrenciler ise barınma sorununu çözebilmek için cemaat yurtlarına gitmek zorunda kalmaktadır.

Böylece yurtlar/barınma ihtiyacı misyonerlik faaliyetlerinin konusunu oluşturmakta, bu tür faaliyetler her geçen gün daha da yaygınlaşmaktadır. Özellikle İslâmi cemaatler yurt-barınma olanakları karşılığı kendi tarikatlarına gençleri kazandırma yarışına girmişlerdir. Misyonerlik faaliyetlerini bizatihi hükümet desteklemekte, ÖSYM'den bu bilgiler cemaatlere aktarılmaktadır.

Yurtlarda Şeriat İlkeleri: Haremlik-Selamlık

Dahası KYK yurtları da dinsel kurallara uyumlulaştırılmaktadır. KYK yurtları son dönemde haremlik-selamlık uygulama ile gündeme gelmiş bulunmaktadır. 2013 yılı Eylül ayında zaten giriş-çıkışları ayrı olan yurtlar, yerleşkeleri itibariyle kadın ve erkek yurtları şeklinde ayrıştırılmış olup buna müsait olmayan kentlerde ise ortak kullanım alanlarının (özellikle yemekhaneler ve kantinlerin) ayrılması istenmektedir. Edindiğimiz bilgilere göre, daha önce kuruma bağlı 347 yurttan 161'i karma olan yurtların, 153 tanesi erkek ve kadın yurdu olarak ayrılmış, sadece Sinop ve 7 ilçedeki yurttan yeni yurt binası bulunamadığı için bu süreç tamamlanamamıştır. Sonuçta henüz ayrıştırılmamış olan sadece 8 yurt kalmış bulunmaktadır.

Bu ayrıştırma sonucu KYK'nın yönetmeliğinde yer alan "OKULA YAKINLIK İLKESİ" de ihlâl edilmiş olup büyük kentlerde ters yöndeki okullara gerek kadın gerekse erkek öğrenciler neredeyse 2 saate yakın yolculuk etmek zorunda kalmaktadır. Sadece zaman sorunu değil ek bir maliyet de ortaya çıkmaktadır. Bu zaman külfeti yüzünden bazı öğrenciler yurtlardan kayıtlarını tümden sildirmekte, kiralık ev aramak zorunda kalmaktadır. Ki bu ailelere tekrar maddi bir yük olarak dönmemektedir.

Bir erkek öğrenci ile bir kız öğrencinin ortak yaşam alanlarının tümden yok edilmesi, din temelli cinsiyetçi önyargı ve ayrımcılıkları gösterdiği gibi eşit yurttaşlık anlayışını da yok etmektedir.

Yurtların ayrılması ile personel de erkek-kadın personel olarak birbirinden ayrıştırılmış olmaktadır.

KYK Yurtlarında Kuran Kursu ve Yandaşlara Kaynak Transferi

Yurtlarda Kuran kursu dersleri açılması için yöneticiler tarafından baskı uygulanmaktadır. 12 öğrencinin talebi ile yurtlarda Kuran kursu dersleri başlatılabilmesine, KYK genel müdürlüğünün yazılı talimatı ile başlanmış olup yurtlarda bu kursların yaygınlaştırılmasına uğraşılmaktadır. Edindiğimiz bilgilere göre, 2012-2013 eğitim öğretim döneminde 217 yurttan kurs açmak için gerekli sayı sağlanmış olup Kuran kursları düzenlenmiştir. Zaten

kısıtlı olan KYK bütçesinden Kuran kursları için müftülüğün görevlendirdiği kurs yöneticilerine kaynak aktarılmaktadır.

2012-2013 eğitim öğretim yılında KYK Genel Müdürlüğü'nün sözlü talimatları ile bölge müdürlüğü ve bölge müdürlüğü olmayan yerlerde yurt müdürlükleri tarafından 347 yurttan 115'inde "Kutlu Doğum Günü" etkinlikleri düzenlenmiştir.

Yurtlarda liderlik, kariyer gelişimi gibi seminerler yapılmaya başlanmış olup bu seminerleri yapanların özel şirket olması olağanlaşmıştır. Yurtlarda bu yıl şiir dinletileri ve konserler adı altında AKP yandaşı kişilere kaynak aktarılmakta, bu kesimlerin ihyası artarak devam ettirilmek istenmektedir.

Ayrıca kız-erkek yurtlarının ayrılması ve sürecinde KYK'nın yurt açılacak binaları kurs açmak amacıyla kiralama süreci de yeni soru işaretleri yaratmaktadır. Yurtlar barınma yerleridir. Dolayısıyla KYK tarafından temel olarak öğrencilerin barınma ve yemek ihtiyacının karşılanması gerekmektedir. Bu ihtiyaçların karşılanmasında ciddi sorunlar varken, yeterli derecede yurt dahi yok iken kaynakların asıl amaç dışında bu tür kurslar için kullanılmasının yandaşlara kaynak transferi ve misyonerlikten başka bir amacı yoktur.

Diğer taraftan önemli bir sorun da yurtlara kabul edilme aşamasında yaşanmaktadır. KYK'ya başvuran öğrenciler, güvenlik soruşturmasından geçirilmekte, temel hakları olan gösteri ve yürüyüşlere katılma ya da etnik kimlik vs. gibi nedenlerle yurt ve burs haklarından mahrum bırakılmaktadırlar.

KYK burslarının verilmesinde dekanlık burs komisyonları yetkili kılınmış, yine güvenlik soruşturmasına tabi tutulan öğrenciler, gösteri ve yürüyüşlere katılmaları ya da etnik kimlikleri nedeniyle elenmektedirler. Örneğin Akdeniz Üniversitesi'nde öğrenciler sıraya sokulup 3 gün mülakat yapılmış, bazıları Gezi eylemlerine katıldılar diye burs alamamıştır.

Bir taraftan barınma ihtiyacı bile karşılayamayan, ya bu nedenle kaydını sildiren ya da sağlıksız koşullarda barınmak zorunda kalan öğrenciler varken diğer taraftan üniversiteye kayıtlı bile olmayan, öğrenci olmayan pek çok kişi KYK burslarından faydalandırılmaktadır.

Yurt girişlerinde ve yemekhanelerde parmak izi uygulaması ile öğrencilerin kişisel bilgileri elektronik olarak depolanarak anayasal kişilik hakları çiğnenmekte ve bu bilgiler öğrenciler aleyhine kullanılabilir.

KYK'da Kadrolaşma...

Üçlü koalisyon dönemi başlatılan görevde yükselmeyi sınav zorunluluğuna bağlanması yönetimin kendi isteği dışında kişilerin yurt müdürü ve müdür yardımcısı olmasına olanak tanımaktaydı. Son iki yıldır kurum içinde yükselme yönetmeliğinde bir değişiklik yapılmış ve yurt müdürlüğünü yükselmesinde sınav zorunluluğu kaldırılmıştır. Yönetmeliğin kaldırılması sonrasında hükümete yakın kişiler müdür olarak atanmaktadır. Danıştay'a açılan bir dava ile dışarıdan atamaların durdurulması gerektiğine dair karar çıksa da yargı kararları uygulanmamakta, hukuksuz biçimde atamalar devam etmektedir. Mevcut yurt müdürlerinden AKP'ye yakın olmayanlar ise sürgün edilerek emekliliğe zorlanmaktadır.

11 Ekim 2013 itibarıyla 243 yurt müdürü ve müdür yardımcısının istekleri dışında tayinleri çıkarılıp il içine ve dışına atamalarının yapıldığı iddiaları bu durumu güçlendirmektedir. Bu sürgün dalgası, her ay devam etmekte, kurum içinde çalışan memurlara kadar ineceği söylentileri aracılığıyla çalışanların başında Demokles'in kılıcı gibi sallanmaktadır. Kadrolaşma ürkütücü boyutlara ulaşmıştır. Her emeklinin yerine dışarıdan memurlar müdür olarak atanmaktadır.

Barınma ve beslenme hizmeti, üniversitelerde sunulan eğitim öğretim hizmetinin ayrılmaz bir parçasıdır. Kamusal kaynaklardan bedelsiz olarak ve nitelikli bir şekilde ihtiyacı olan öğrencilere bu hizmetler sunulmalıdır. KYK eliyle yapılan bina kiralama gibi hizmetin niteliğini düşüren geçici çözümlerden derhal vazgeçilmeli ve en kısa zamanda kamusal kaynaklarla nitelikli barınma hizmetini sunabileceği uygulamalar hayata geçirilmelidir. Kamusal kaynaklarca sunulan barınma hizmeti özgürlük, eşitlik ve dayanışma temelinde yeniden kurulmalıdır.

Önerilerimiz:

- Yurtlar mevcut haremlik-selamlık esasına göre değil, mevzuatta olduğu gibi ihtiyaç ve yakınlık durumu gözetilerek her türlü ayrımcılığın engellendiği, eşitliği ve özgürlüğü güvence altına alan ilkeler çerçevesinde yeniden yapılandırılmalıdır.
- Yurtlar kampüs sınırları içinde yapılmalıdır.
- Yurt sayıları hızla artırılmalı, nitelik ve hizmetler iyileştirilmelidir.
- Yurtlardaki bilim dışı uygulama ve kurslar kaldırılmalıdır. Yurtlarda Kuran kursu açılması gibi uygulamalar kamu kaynaklarının yanlış

kullanımını ve eşit yurttaşlık ilkesinin ihlalini beraberinde getirmektedir. Yurtların asli işlevi barınma hizmetinin verilmesidir, bu gibi uygulamalar yurtların asli işlevi içerisinde olmadığından bu uygulamalara derhal son verilmelidir.

- Kayırmacılık ve muhafazakâr kadrolaşma durdurulmalı, atama ve tayinler hak ediş ve liyakat esaslarına göre gerçekleştirilmelidir.
- Yurt yönetimlerinde öğrenci temsilcileri yer almalıdır. Yurtlardaki disiplin yönetmeliklerinde düşünce, toplantı, gösteri ve siyasi görüşler suç olmaktan çıkarılmalıdır.
- Disiplin kurullarına öğrenci ve sendika temsilcileri katılmalıdır.
- Giriş-çıkış saatleri konusundaki erkek kadın ayrımı ortadan kaldırılmalıdır.
- YÖK'ün öğrenci dönüşüm programları ile barınma hizmeti uyumlu hale getirilmelidir.
- Burs olanağından faydalanacak öğrencilerin belirlenmesi nesnel kriterlere göre yapılmalı, keyfi seçimlere son verilmelidir. Öğrencinin ekonomik durumunun tespiti bugünkü koşullarda çok zor olmadığına göre, bu seçimdeki keyfi uygulamaların son bulması zor değildir.

3. Kadrolaşma, İdari-Teknik ve Akademik Personel Sorunları

Üniversiteyi ve üniversite bünyesindeki “asli” işleri bir bütün olarak ele aldığımızda, bütün üniversite emekçileri, esnek ve güvencesiz çalışma biçimlerine mahkûm edilmek istenmektedir. Özellikle üniversitelerimizde temizlik, güvenlik, yemekhane ve yurt gibi hizmet alanlarındaki taşeronlaştırma ile güvencesiz ve esnek istihdam (4/b, 4/c vb.), temel istihdam biçimi haline getirilmiştir. Taşeron şirket eliyle üniversiteye yardımcı hizmetleri yürütmek üzere gelen emekçilere, sekreterlik, bilgi işlem dairesi uzmanlığı gibi kadrolu çalışanlarca yürütülmesi gereken işler yaptırılmaktadır. Benzer işlerin “hizmet karşılığı burs” adı altında öğrencilere de yaptırıldığı bilinmektedir. Hem akademik hem de idari çalışanların iş güvencesini yitirmeleri, çalışanların, “sermayeye hizmet ettikleri ölçüde” ve “birbirlerine rakip olmaları şartıyla başarılı sayılmaları” demektir. YÖK yasa taslağı önerisinin en son maddesindeki “Akademik personel için tam gün kalıcı kadrolar dışında esnek çalışma modelinin benimsenmesi” ifadesi ile bu durum açıkça belirtilmektedir.

Kamu personel rejimindeki dönüşüme paralel olarak, kadrolu istihdam edilen mevcut idari ve teknik personelin çalışma koşulları, sosyal ve özlük hakları da fiili ve keyfi olarak ellerinden alınmak istenmektedir. İdari kadrolarda yönetimlerin vekâleten yürütülmesi, biat kültürü, adam kayırma, eşitsizlik ve çalışanların görevinde yükselememesi gibi sonuçlar doğurmaktadır. Tayin, görevde yükselme gibi temel hakların böylesi engellemelerle ortadan kaldırılması kabul edilemez.

Benzer işleri yapan çalışanların farklı statü ve koşullarda istihdam edilmesi, çalışanlar arasındaki dayanışma ilişkilerini ve dolayısıyla çalışma barışını ortadan kaldırmaktadır. Bu süreçle birlikte idari ve teknik personelin iş tanımı fiili olarak ortadan kaldırılmakta, görev alanına girmeyen işlerde zorla çalıştırılmak istenmektedir. Taşeronlaştırma aracılığıyla işçilerin örgütlenme hakları fiilen ellerinden alınmakta ve esnek, güvencesiz çalışma koşulları ile birlikte ucuz işgücü istihdam edilmek istenmektedir. Disiplin ve denetim mekanizmaları ise bu işleyişin korunmasında ve sürdürülmesinde temel mekanizma haline getirilmektedir. Özellikle, performans değerlendirme sistemi ile işten çıkarma, sürgün ve angaryanın önü açılmak istenmektedir.

Kamu yükseköğretim kurumlarında çalışanlar arasındaki sendikalaşma oranı oldukça düşüktür. Vakıf yükseköğretim kurumlarında ise sendikalaşma çalışmaları devam etmekte; ancak en küçük sendikalaşma girişimi yönetimlerce işten çıkarma ile sonlandırılmaktadır. Yükseköğretim çalışanlarının örgütlü davranma ve haklarını örgütlü mücadele içinde koruma hakkının zayıflığı, toplum genelinde yürüyen örgütsüzleştirme politikasının yanında üniversitelerdeki baskı ortamı ile yakından ilişkilidir. Yükseköğretim çalışanları arasında çalışma biçimlerindeki farklılıklar ve taşeron çalıştırmanın giderek yaygınlaşması sendikasızlaştırmada önemli bir faktördür.

Tüm bu olumsuzluklar, yükseköğretim sisteminde çalışan farklı kesimlerde, aynı temellere dayandığı halde kendisini farklı şekillerde göstermektedir.

İdari Personel Açısından Durum

Özlük hakları çok sınırlı olan idari personel üniversite olanaklarından bile bütünüyle yararlanamamaktadır. İdari personel sayısı az, idari personelin iş yükü ise son derece fazladır. Ücretler aylık sınırının biraz üzerinde, yoksulluk sınırının ise altındadır. İdari personel hiç bir şekilde yükseköğretim kurumlarındaki karar mekanizmalarında yer almamaktadır.

İdari kesimde istisnai kadrolara (daire başkanlıkları, fakülte sekreterlikleri) atama rektörlüğün doğrudan ataması ile olmaktadır. İstisnai kadrolar kullanılarak görevde yükselme sınavı ile alınabilecek kadrolara atama ise hülle ya da vekalet yoluyla usulsüz ve adaletsiz bir biçimde gerçekleştirilmektedir. Bunun sonucunda üniversiteler uzun dönemler boyunca görevde yükselme sınavı açmamakta diretmektedir. Kaldı ki açılan sınavların ne kadar adil olduğu sorgulanır durumdadır. Bunun yanında 13-b/4 maddesi ile “görülen ihtiyaç üzerine görevlendirme” üniversite yönetimlerince çoğu kez “sürgün” amaçlı kullanılmaktadır. İdari personele tayin hakkı, muvafakat, becayış hakkı verilmemektedir. Daire başkanlıklarının vekaleten yürütülmesi uygulaması ise var olan sorunları derinleştirmektedir.

Akademik Personel Açısından Durum

Hükümetin üniversitelere ilişkin politikaları, akademik kadrolar için norm kadrolar belirlenmesi, norm kadro olmadan unvan verilmemesi, akademik personel için tam gün kalıcı kadrolar dışında esnek çalışma modeli benimsenmesi üzerinden yürütülmektedir. Bu uygulamalardan en çok etkilenen kesimlerin başında araştırma görevlileri gelmektedir. Araştırma görevlilerinin iş tanımlarındaki muğlaklıklar, çoğu zaman angaryaya maruz kalmaları ile sonuçlanmaktadır. Araştırma görevlileri aynı işi yapmalarına rağmen 33/a, 50/d, ÖYP gibi birbirinden farklı özlük haklarına sahip kadrolarda çalıştırılmaktadır. 50/d kadrosunda çalıştırılan araştırma görevlileri lisansüstü eğitimleri tamamlandığında, görece daha güvenceli kadrolara aktarılmayarak işlerine son verilmektedir. Bu tip bir aktarma mümkündür. Bazı üniversitelerde bu geçişler belirli kriterlere bağlanarak yapılmakta, bazılarında ise bu geçiş imkânı üniversite yönetimlerince kullanılmamakta, dolayısıyla araştırma görevlilerinin görece güvenceli kadrolara geçişleri keyfi bir biçimde engellenmektedir. Son bir yılda sadece İTÜ’de işten atılan 50/d’li araştırma görevlilerinin sayısı yüze ulaşmıştır. Bununla birlikte rektörlük İTÜ’de son olarak 111 araştırma görevlisi için kadro ilanı vererek araştırma görevlilerini mevsimlik işçi gibi gördüğünü bir kez daha göstermiştir. Araştırma görevlilerinin istihdamı için bunun gibi sirkülasyon politikaları izlenmektedir. Bu politikaların bilim insanı yetiştirme ile bağdaşmadığı açıktır. Diğer taraftan ÖYP aracılığı ile araştırma görevlisi istihdamı büyük miktarlardaki borç senetleri, zorunlu hizmet, keyfi olarak görevlendirme yapmama gibi birçok sorunu içinde barındırmaktadır. Kimi üniversitelerde ise zorunlu hizmetlerini ifa etmek için geri dönmek isteyen araştırma görevlilerine kadroları dahi verilmemektedir.

İdari kadrolardakine benzer şekilde tüm akademisyenlerin hayat standartları giderek düşmektedir. Akademisyenlerin ücret artışları giderek

azalan bir eğilim sergilemektedir. Araştırma görevlilerinin ücretleri ile başka iş kollarındaki ücretler karşılaştırıldığında da benzer bir sonuç ortaya çıkmaktadır. Düşük ücret politikasıyla akademik personel ikinci eğitim, döner sermaye, ek ders ücreti gibi ek kazanç sağlama yollarına itilmektedir.

Bunun yanında akademik yükseltmeler, statükocu hiyerarşik bir askeri düzene dönüşmüştür. Bunun en bariz örneği doçentlik ünvanının alınması sürecidir. ÜAK'ın doçentlik başvuru ve jüri oluşturma sistemi işlememektedir. Yardımcı doçent, doçent ve profesör kadrolarında kişiye özgü uygulamalar yapılmakta ve haksızlıklar artmaktadır. Akademik yükseltmelerde üniversiteler arasında çok farklı değerlendirme sistemleri uygulanmaktadır.

Bunların yanında, yeni yasa taslağında da genişçe yer verildiği şekliyle yükseköğretim kurumlarındaki istihdamda "sözleşmeli çalışma" artmaktadır. Aşağıdaki tabloda AKP döneminde, üniversite akademik personel sayılarındaki değişim görülebilir.

Tablo 4. Türkiye yükseköğretim kurumlarındaki öğretim üyeleri ve öğretim elemanlarının yıllara göre değişimi

Yıl	Prof.	Doç.	Y.Doç	Öğr. Gör	Okut-man	Uz-man	Arş. Gör	Çevi-rici	Eğ. Öğ. pl	Toplam
2002-2003	10.187	5.401	12.621	12.371	5.691	2.352	27.426	21	20	76.090
2012-2013	17.807	10.962	27.385	20.820	9.250	3.396	40.939	27	67	130.653
Artış Oranı %	75	103	117	68	63	44	49	29	235	72

Not: Prof.: Profesör Doktor, Doç. : doçent doktor, Y. Doç., Öğr.Gör: öğretim görevlisi, Arş.Gör: araştırma görevlisi, Eğ.Öğ.pl: eğitim-öğretim planlamacısı.

Tablo 4'ten görüldüğü üzere en büyük artış yardımcı doçent ve eğitim-öğretim planlamacı kadrolarında yaşanmıştır. Özellikle yardımcı doçent kadrolarındaki söz konusu artışın nedeni, bu kadroların tahsisinin üniversite yönetimlerinin elinde olmasıdır. Genellikle bu kadrolar liyakat esas alınmadan yönetimlerce kadrolaşma amacıyla kullanılmakta, bir taraftan doktorasını başarıyla tamamlamış pek çok genç bilim insanına kadro verilmeyerek cezalandırma yöntemi benimsenmekte, diğer taraftan da dışarıdan atamalarla kadrolar yandaşlarla doldurulmaktadır.

Yetişmiş çok sayıda genç bilim insanı Yrd. Doç. kadrosu verilmediği için kendi üzerlerinde ders verememekte, özlük haklarından faydalanamamaktadır.

Sözleşmeli ve ders saat ücretli öğretim üyeleri ve öğretim elemanları sayıları ise 2002 yılında 4867 iken 2007’de 9573 ve 2011’de 12.869 olarak gerçekleşmiştir. Bu sayıların toplam kadrolu çalışanlara oranı ise 2002, 2007 ve 2011 yılları için sırasıyla %6.83, %10.71, %11.54 şeklindedir. 2012 yılı için toplam kadrolu öğretim üyesi ve elemanı sayısı 118.839 iken sözleşmeli ve ders saat ücretli öğretim üyeleri ve öğretim elemanları sayıları 15.031 olmuştur. Bu son grubun toplam kadrolu çalışanlara yüzdesi %12.65 şeklindedir. Yani yıllar boyunca öğretim üyeleri ve öğretim elemanları içerisindeki sözleşmeli kesim gittikçe artmaktadır.

Taşeron Eliyle Çalıştırılan Personel Açısından Durum

Yükseköğretim kurumlarında özel şirketlere ve taşeronlara bağlı işçiler en temel insan haklarından bile uzak, çok zor koşullar altında çalıştırılmaktadır. Ücretler aylık sınırının altındadır. Sendikalaşma hakları mevzuatta olmasına rağmen bu hak kullandırılmamaktadır. Birçok mahkeme kararına rağmen, rektörlükler işveren olmadıklarını iddia etmekte, taşeron şirket patronları ise bu konuda sorumluluk kabul etmemekte, topu rektörlüklere atmaktadır. Eylül ayı sonunda Ankara’da toplanan “çalışma meclisi” ve benzer toplantılarda hükümet, taşeron konusunda emekçilerden yana adım atacağını söylemesine rağmen gerekli adımlar atılmamıştır. Taşeron şirket ile gelen emekçiler, sosyal haklarının doğmaması için yılda bir kez işten çıkarılmakta ve bir kısmı sonrasında yeniden işe alınmaktadır. Yükseköğretim kurum yönetimlerinin taşeron şirketlere açtıkları ihaleler ise tam bir fiyaskodur. Yönetimdeki kişilerce kurulan/kurdurulan şirketlere verilen ihaleler kamu kaynaklarından haksız kazanç elde etmenin mekanizması haline gelmiştir.

Taşeron eliyle yürütölen yardımcı hizmetler nitelikli olmaktan uzaktır. Başta temizlik olmak üzere sunulan hizmetler şirketin daha fazla kâr elde edebilmesi için az sayıda personelle ve nitelikli malzeme kullanılmaksızın sunulmaktadır. Çalıştırılan personelin görev tanımı, sorumluluk alanı, çalışma saatleri ve hatta ücretlerini ne zaman alacakları bile çoğu zaman belirsizdir. Örneğin yardımcı hizmetleri yürütmek üzere alınan personel kimi zaman sekreterlik, bilgisayar uzmanlığı gibi işlerde çalıştırılmaktadır. Taşeron çalıştırmada fazla mesai kavramına yer verilmemektedir. Fazla mesai ücreti olmaksızın uzun saatler çalıştırılan taşeron personel çalışma yaşamındaki hiçbir haktan faydalanamamaktadır.

Kadrolaşma Sorunu

Yukarıda bahsedilen liyakat esasını ihlal edici mekanizmalar çoğu kez yükseköğretim kurumlarında kadrolaşma yönünde de kullanılmaktadır. TÜBA ve TÜBİTAK'ın 2011 yılındaki 635 sayılı kanun hükmünde kararname (KHK) ile Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na bağlanması, Kredi ve Yurtlar Kurumu'ndaki kadrolaşmanın geldiği nokta bunun tipik göstergelerindedir. Yükseköğretime kapitalist işletme mantığının muhafazakâr etkiler altında dayatılması yönetsel organlarda kadrolaşmaya ve ders içeriklerinin, dolayısıyla eğitim programının bu çerçevede belirlenmesine yol açmaktadır. Yeni açılan üniversitelerde yönetim kademesinden çalışma hiyerarşisindeki en alt noktasına kadar bu kadrolaşmayı görmek mümkündür.

Eğitim Sen olarak savunduğumuz “insan toplum ve doğa yararına üniversite” için tüm eğitim ve bilim emekçileri, uygun çalışma koşullarına ve iş güvencesine kavuşturulmalıdır. Esnek ve performansa dayalı çalışma biçiminden vazgeçilmeli, iş güvencesi garanti altına alınmalıdır. Bütün yükseköğretim kurumları emekçilerine kadrolu, güvenceli istihdam ve insanca çalışma koşulları sağlanması, emekçilerin en temel haklarını gerçekleştirmek açısından vazgeçilmez olduğu gibi hizmetin niteliğini artırmanın da en önemli koşuludur. Bu çerçevede ayrıca idari ve teknik personele yönetim mekanizmalarında seçme ve seçilme hakkı tanınmalı, idari, teknik ve yardımcı hizmet personelinin görev tanımları yapılmalı, atanılacak tüm kadrolarda liyakat ilkesi esas alınmalıdır. Üniversitelerde kadrolaşmanın önüne geçmek akademik çalışmaların niteliğinin artmasının da koşullarından birisidir. Bu çerçevede, esnek ve güvencesiz çalıştırma politikasına son verilmeli, üniversitelerde gerek akademik gerekse idari alanda çalışanların örgütlenme özgürlüğü önündeki tüm engeller kaldırılmalıdır.

Akademik çalışma ortamı, hiyerarşik yapılanmadan kurtarılmalı, ast-üst ilişkisi yerine birlikte üretim esas alınmalıdır. Akademik unvanlar, hiyerarşik göstergelere dönüştürülmemeli, ticari nüfuz kaynağı olarak kullanılmamalıdır. Gerek akademik gerekse idari personel atama ve yükseltmelerde sübjektif değerlendirmelere açık mülakat sınavlarına son verilmeli ve akademisyenler için bilimselliği kabul görmüş çalışmalar ikinci bir değerlendirmeye tabi tutulmamalıdır. Doktorasını bitirmiş asistanlara yardımcı doçentlik kadroları ya da benzeri güvenceli kadrolar verilmelidir. Akademik yükseltmeler indeks şartı ve yayın sayısı gibi salt nicel göstergelere göre değil, bilimsel nitelikler esas alınarak nesnel ölçütlere ve bağımsız jürilerin kararlarına göre yapılmalıdır. Bilgi üretimine katkıyı, toplumsal katkıyı esas alan, işin niteliğini dikkate alan bir bilimsel

değerlendirme sistemi oluşturulmalıdır. Her türlü akademik değerlendirme raporları, kamunun ve isteyenin incelemesine açık olmalı ve raporların bir örneği adaya gönderilmelidir. Bu yaklaşım, hem değerlendirmelerde nesnellığı sağlayacaktır hem de değerlendirme yapan kişileri eğitici bir işlev görecektir. Birbirinin raporlarını okuyanlar, ortak raporlama dili ve etiği oluşturabileceklerdir. Akademik yayınların değerlendirilmesinde, yayının nerede yayımlandığından çok içeriği; alana, topluma ve insanlığa katkısı öne çıkmalıdır.

Öneriler:

- Tam gün, güvenceli çalışma ilkesi yaşama geçirilmelidir.
- Üniversite öğretim elemanları ve çalışanları insan onuruna yakışır mesleklerinin karşılığı bir ücrete kavuşturulmalıdır. Ücretlendirmede hakkaniyet ölçütlerine uyulmalıdır. Düşük ücretlerin yol açtığı aşırı ders yükleri bilgi üretiminin önüne geçmiş, özellikle yeni kurulan üniversitelerde ek gelir elde etme yoluna dönüşmeye başlamıştır. Akademik topluluğun ana motifi bilgi üretimi ve öğretimle yoğunlaşmalıdır. Ücret arayışında toplum ve doğa yararına bilgi üretimi, ortak bilgi üretimi, uzun erimli araştırma ve çalışmalar kurban edilmemelidir.
- Eşit işe eşit ücret verilerek, ders ve araştırma sürecinde eşit katkıların eşit değerlendirmesi yapılmalıdır. Ek göstergeler yoluyla hiyerarşik ücretlendirmeden vazgeçilmelidir.
- Kadro sorunları bekletilmeden çözümlenmelidir. Kadrolar sürekli olmalı, yükseköğretim emekçilerine gelecek kaygısı yaşatılmamalıdır.
- Akademik nitelikli çalışmalar ve kendi alanındaki bilimsel gelişmeleri izleme amaçlı etkinlikler için görevlendirmeler özlük hakkı sayılmalı, giderler kurumca karşılanmalıdır.
- Doktorasını tamamlamış araştırma görevlileri ek koşul aranmaksızın yardımcı doçent ya da benzeri güvenceli kadrolara atanmalıdır. Araştırma görevlileri en üst dereceye kadar ilerleyebilmeli, bu yöndeki engeller acilen kaldırılmalıdır.
- İdari kadroların tümüne merkezi biçimde yürütülen görevde yükselme ile yapılması, liyakat esasının daha çok dikkate alındığı bir sistem olacaktır. Daire başkanlıkları gibi kadrolara alanındaki kişiler girebilmeli (kütüphanecinin kütüphane ve dokümantasyon daire başkanlığına yüксеlebilmesi gibi). Bu kadrolara atanmanın da görevde yükselme gibi sınavlarla belirlenmesi gerekmektedir. Sınavlara giren

adayların uzmanlık alanı ve kıdem gibi kriterleri baz alınarak puanları hesaplanmalı, sınav ile aldıkları puan ile bu puan toplamına göre bir değerlendirme yapılmalıdır.

- Geliştirme ödeneğinin adil bir şekilde akademik personel yanında idari personele de dağıtılması gerekmektedir.
- İkinci eğitim ek ücretleri adil bir şekilde görev alan tüm personel arasında dağıtılmalıdır.
- ÖSYM'nin yaptığı sınavda idari personel de görev alabilmelidir.
- 13-b/4 ile keyfi görev yeri değişiklikleri sonlandırılmalıdır. Bu tipte görevlendirmelerde çalışanın rızası ve fakülte kurulu karar mekanizmaları hayata geçirilmelidir.
- Araştırma görevlileri görev tanımı dışındaki işler yaptırılmamalıdır.
- Taşeron sistem derhal kaldırılmalıdır.
- 4-c'li personel güvenceli kadrolara geçirilmelidir.

4. Üniversitede Polis, ÖGB ve Koruma Memuru Sorunu

Üniversitelere Polis/ Koruma Memuru Neden Yerleştirilmek İsteniyor?

AKP'nin "eylül korkusuna" denk düşen günlerde, Başbakan Erdoğan'ın "hükümeti yıpratamaya dönük danışıklı dövüşleri" engellemek için uygulamaya konulacağını duyurduğu üniversitelerde polis/koruma memuru uygulaması, Türkiye'nin içinden geçtiği otoriterleşme sürecinde yeni bir evrenin habercisi olmuştur.

2012 yılında toplumsal muhalefetin barometresi olan gençlik mücadelesini "Asker kışlasına çekildi, yargı normalleşti, bir tek sokak kaldı. Bir tek sokak hareketiyle bu hükümete bir şey yapabilir miyiz hesabındalar." biçiminde yorumlayanlar, Gezi olayları sürecinde "kanun hakimiyetini" sağlamak adına insanları öldüren, gaz bombalarına boğan, sakat bırakan, yaralayan polisin daha fazla nasıl güçlendirileceği derdine düşerek kolları sıvamışlardır. Bu kapsamda, polise "eylem yapma ve olay çıkarma ihtimali" olan kişileri savcı ya da hâkim onayı olmadan gözaltına alma yetkisi tanıyan bir yasal düzenlemenin çıkarılması için çalışmalarına başlamışlardır.

Amaçların da tam olarak "önleyici gözaltı yetkisiyle" donatılmış bir "koruyucu" ordu yaratma hedefi olduğu gözetildiğinde, AKP tarafından

üniversite ve stadyumlara Özel Güvenlik Birimleri yerine polisin yerleştirileceği açıklamasının gelmesinin önemi ortaya çıkmaktadır. Çünkü on yılı aşkındır iktidarı elinde tutan AKP, varlığını ve dolayısıyla piyasacı-muhafazakâr-otoriter politikalarını meşruiyet krizine sokabilme tehdidi gösteren her yeri ve her kesimi “resmi şiddet gücü” polis eliyle zapturapt altına almak istemektedir. Dolayısıyla ÖGB`nin şiddet kullanma kabiliyetini yeterli bulmayan AKP, doğrudan polisi bu alana yerleştirmek istemektedir.

Kaldı ki polis ve ÖGB arasındaki yönetim mekanizmasının farklılığı da üzerinde durulması gereken önemli bir noktadır. Üniversitenin açtığı ihale aracılığıyla varlık kazanan ve her ne kadar aksi birçok örnek olmasına rağmen üniversite yönetimlerinin denetimi, kontrolü ve talimatları doğrultusunda yasalara uygun biçimde görevini yerine getirmesi gereken bir birim (ÖGB) yerine, şiddet gücünü olağanüstü hal kapsamında kullandığı tartışma götürmeyen ve doğrudan İçişleri Bakanlığı'nın (hükümetin) üniversitedeki eli/sopası olarak görev yapacak bir gücün (polis/koruma memuru) üniversitelerde görev alacak olması, üniversite bileşenleri üzerindeki baskıyı artıracaktır.

Bu durumun üniversiteye olası etkilerini tahmin etmek güç değildir. Son günlerde demokratik hakkını kullanan öğrencilere destek verdiği ya da demokratik haklarını kullandığı için polis tarafından tehditlere maruz kalan akademisyen sayısının artması önemlidir. AKP'nin “danışıklı dövüşü engellemek” algısı çerçevesinde, devletin şiddet gücü olan polisi üniversiteye yerleştirmek istemesi, hükümeti eleştiren ya da hükümetin makbul görmediği faaliyetleri yürüten üniversite bileşenlerinin ifade özgürlüğünden, akademik ve bilimsel özgürlüklere; örgütlenme hakkından, yaşam hakkına kadar en temel hak ve özgürlükleri ortadan kaldıracağına şüphe yoktur. Kaldı ki bu gücün bir de “önleyici gözaltı yetkisi” gibi olağanüstü hal yetkileriyle donatılması, sözün bittiği yere bizlere götürecektir.

ÖGB, polis ya da koruma memuru, adı her ne olursa olsun üniversite içinde hiçbir şekilde asayiş-güvenlik gücü bulunmamalıdır. Genel asayiş veya yaralama, hırsızlık gibi olaylarda yapılan kurumsal ihbar ve çağrı dışında kolluk gücünün üniversiteye girmesi engellenmelidir. Kampus girişi ya da dış giriş vb. alanların kontrolü ise üniversitenin kadrolu çalışanlarınca sağlanmalıdır. Bu doğrultuda gerek ÖGB gerekse polis üniversiteden çıkarılmalıdır.

Tüm bunlara ek olarak polisin, üniversite içerisindeki fiili varlığının yanında doğrudan “görünmeyen elleri” ile de üniversitedeki demokratik

ortamı yok etmek için üniversite disiplin mekanizmalarını kullandığı da unutulmamalıdır. Bunun da ötesine geçilerek doğrudan il emniyet müdürlüğünün talimatıyla, “ihtiyaç dâhilinde görevlendirme” (13/b-4) bahanesi altında kimi personelin de sürgün edildiği örnekler yaygınlaşmaktadır. Bu nedenle disiplin yönetmelikleri derhal kaldırılmalı, yerine üniversitenin tüm bileşenlerince oluşturulan “ortak yaşam ilkeleri” hayata geçirilmelidir. “Ortak yaşam ilkeleri”, üniversitenin insan, toplum ve doğa yararına bilim, felsefe ve sanat yapan ve yayan niteliğini pekiştirmelidir. Bunun için üniversitenin her bileşeninin dini, siyasi ve iktisadi yolla baskılanamayacağı, özgürlükçü, eşitlikçi ve demokratik ortamda bilim, felsefe ve sanat üretebileceği gibi yine aynı nitelikteki ortamlarla yönetime ve karar alma mekanizmalarına katılabileceği ilkeleri benimsenmelidir.

Öneriler:

- Üniversitedeki kameralar, parmak izi vb. mekanizmalar ortadan kaldırılmalıdır. Bu mekanizmaların çalışanları ve öğrencileri fişlemeye yönelik kullanıldığı ortadadır. Benzer şekilde benzer amaçlara hizmet eden turnike sistemi, kartlarla açılan kapılar gibi uygulamalar da sona erdirilmelidir.
- Öğrencilerin “gizli tanık” gibi mekanizmalarla muhbir haline getirilmesi uygulamaları durdurulmalıdır.
- Öğrencilerin bilgilerinin hukuk dışı şekilde polis vb.’ne verilmesi, emniyetçe istenmesinin önüne geçilmelidir.
- Hâlihazırdaki disiplin yönetmeliklerinin, özgür ve demokratik üniversite ile bağdaşan bir tarafı yoktur. Bu disiplin yönetmelikleri derhal kaldırılmalı, yerine tüm üniversite bileşenlerince oluşturulacak olan “ortak yaşam ilkeleri” hayata geçirilmelidir.

5. Gezi Süreci Sonrasında Artan Soruşturmalar

Haziran ayındaki Gezi süreci sonrasında toplumun tüm muhalif kesimlerine yönelik olarak yürütülen “cadı avı” kendisini üniversite ve diğer yükseköğretim kurumları içerisinde de göstermektedir. Öğrencileri, öğretim elemanları, idari ve teknik personeliyle demokratik üniversite, akademik özgürlük ve “güvenceli iş güvenceli gelecek” mücadelesi veren üniversite emekçileri türlü mobbing, baskı, sürgün, soruşturma, gözaltı, tutuklamalarla sindirilmeye çalışılmaktadır. Konu, gerek öğrenci boyutu gerekse çalışan boyutu ile gündemimizdedir. Öğrenciler tutuklanmakta,

üniversitelerde maruz bırakıldıkları soruşturmalar sonucu aldıkları cezalar ile eğitim-öğretim hakkından mahrum edilmektedir. Bu süreçte hem vakıf hem de devlet üniversitesindeki çalışanlardan bir kısmı işlerinden olurken diğerleri çeşitli mekanizmalarla baskılara maruz bırakılmaktadır.

Vakıf üniversitelerinde araştırma görevlileri, “merdiven altı” tabir edilen haksız ve hukuksuz bir uygulama ile “bursiyer” adı altında sigortasız çalıştırılmaktadır. Güvencesiz “işgücü” üzerinden kâr etmek vakıf üniversitelerinde gün geçtikçe yaygınlaşmaktadır. Bu uygulama, akademinin en alt basamağında çalışan genç bilim insanlarının emeğini görünmez kılan, haklarını hiçe sayan bir düzene zemin hazırlamaktadır. Yeditepe Üniversitesi, bu haksız ve hukuksuz düzenin, araştırma görevlilerini maruz bıraktığı çalışma şartlarının ve statü belirsizliğinin en yoğun şekilde yaşandığı yerlerden biri olması nedeniyle resmin bütününe görebilmemezi kolaylaştırmaktadır. Üniversite, asistanlara yeri geldiği zaman öğrenci, yeri geldiği zaman çalışan muamelesi yapıp, bu muğlak yapıda her türlü angaryaya maruz bırakarak emeklerini, haklarını göz ardı etmektedir. Bu haksız uygulamalara karşı direnmek ve dayanışmak için bir araya gelerek oluşturulan Asistan Dayanışması, üniversite yönetimi ve Rektörlüğü tarafından tehlike olarak görülmüş ve susturulmak istenmiştir. Dayanışmanın parçası olan 3 araştırma görevlisi arkadaşımız, görev aldıkları bölümlerin başkanlarının ya da bağlı buldukları fakültelerin dekanlıklarının şikâyeti ya da bilgisi olmadan, Rektörlük tarafından işten çıkarılmıştır. Kendilerine “yaşam destek bursu” adı altında verilen maaşlarının kesileceğine dair tebligat sunulmuş; ancak herhangi bir gerekçe gösterilmemiştir.

Yaşanan hukuksuz ve keyfi soruşturmaların artan sayısı, üniversitelerin mahkûm edildiği ticari-muhafazakâr politikaların otoriterleşme süreciyle nasıl garanti altına alındığını ve akademik özgürlüklerin, ifade özgürlüğünün, sendikal hak ve özgürlüklerin nasıl ortadan kaldırıldığını, dolayısıyla üniversitenin nasıl AKP’nin arka bahçesi haline getirilmek istendiğini göstermektedir. Bu kapsamda yaşanan kimi örnekler bakacak olursak:

KESK 4-5 Haziran 2013 tarihlerinde “İnsanca Yaşam, Güvenceli İş ve Gelecek” talebine ilaveten Gezi Parkı direnişi esnasında ülke çapındaki polis şiddetini protesto etmek üzere iki günlük grev gerçekleştirilmiştir. Marmara İletişim Fakültesi’nde 11 sendikalı araştırma görevlisine Gezi sürecinde greve katılmaları nedeniyle soruşturma açılmıştır. Yine aynı greve katıldıkları için haklarında disiplin soruşturması açılan Tunceli Üniversitesi’nden dört akademisyen ve Uludağ Üniversitesi mezuniyet

töreninde yapmış olduğu konuşmada polis şiddetini eleştirdiği için soruşturmaya uğrayan Yrd. Doç. Dr. Timuçin Köprülü, polis saldırısına uğramasına rağmen kendisi hakkında 6 aydan 3 yıla kadar hapis istemiyle dava açılan MSGSÜ öğretim elemanı Yrd. Doç. Dr. Osman Erden gibi çok sayıda akademisyen, Gezi Parkı direnişine ilişkin ülke çapında başlatılan cadı avının akademideki kurbanları haline getirilmek istenmektedir.

Kamu görevlilerinin üyesi oldukları sendikaların aldığı karar doğrultusunda grev, iş bırakma, basın açıklamasına katılma gibi sendikal hakları, uluslararası sözleşmeler, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Anayasa Mahkemesi ve idari yargı kararları ile kesin biçimde tanınmaktadır. Bu nedenledir ki Eğitim Sen üyelerinin gerçekleştirilen etkinliklere katılmaları suç değildir. Ancak yaşananlar göstermektedir ki AKP ve yandaşları sendikal ve demokratik haklarını kullananları hukuksuz ve siyasi disiplin teknikleriyle cezalandırmak istemektedir.

Son dönemde hukuku yok sayan uygulamalarıyla gündeme gelen Marmara Üniversitesi yönetimi ise öğretim elemanları ve idari çalışanları hakkında art arda açtığı soruşturmalarla akademik ve sendikal özgürlükleri tehdit etmeye devam etmektedir. Açılan soruşturmaların sayısı günden güne artarken içerikleri de giderek ciddiyetsizleşmektedir. Bu ciddiyetsizlik ve keyfiyet ise soruşturmaların üniversite tarafından bir yıldırma aracı olarak kullanılmaya başlandığını göstermektedir. Bir süredir kampüs içerisinde siyasi nitelikli herhangi bir etkinliğin kısıyından geçen, öğrencilerle aynı kare içerisinde yer alan, “üniversitede satır istemiyoruz” diyerek rektörle görüşme yapan akademisyen ve çalışanlar, öğrenci eylemlerini takip ettikleri gerekçesiyle art arda soruşturmalara uğratılmakta ve disiplin cezalarına çarptırılmaktadırlar. Bir yandan da sendikanın ilan ettiği grev kararına uyan akademisyen ve çalışanlar da soruşturulup kınama cezası ile cezalandırılmışlardır. Geçtiğimiz aylarda İletişim Fakültesi’nden 11 araştırma görevlisine açılan soruşturmalar devam ederken, bu kez Hukuk Fakültesi’nde çalışan 5 araştırma görevlisi hakkında “öğrenci olaylarına karışmak” iddiasıyla mesnetsiz ve dayanaksız bir soruşturma başlatılmıştır. Gezi olaylarının yarattığı tansiyonun her yerde hissedildiği bir dönemde, bahsi geçen araştırma görevlileri suç unsuru sayılabilecek herhangi bir faaliyet içerisinde olmamalarına rağmen, “olay esnasında bahçede bulunmakla ve olaylara karışmış olmakla” itham edilmektedir. Öte yandan hakkında soruşturma açılan öğretim elemanlarının yurtdışı çalışma izinleri, bu asılsız iddiadan dolayı sürüncemede kalmıştır. Bu durum, soruşturma tehditlerinin akademik çalışmalar üzerinde de baskı yarattığını ve yaratacağını göstermektedir.

Gezi olayları sonrasında üniversitelere gönderilen genelgelerle ve oluşturulmak istenen yeni üniversite kolluğu sistemiyle ve üniversite yönetimlerinin başlattığı soruşturma dalgasıyla amaçlanan, öğretim elemanlarını şiddetle ilişkilendirerek üniversite içerisindeki özgür ifade ve eylem alanlarını daraltmak ve terörize ederek ortadan kaldırmaktır. Dahası, soruşturma açılan öğretim elemanlarının tamamının Eğitim Sen üyesi olması da sendikal kimliğin nasıl bir baskı nesnesine dönüştüğünü göstermektedir.

Diğer taraftan öğretim elemanlarının görev süreleri kısaltılarak işsizlik tehdidiyle sindirilmek istenmektedirler. Ordu Üniversitesi'nde, sendikamız afiş ve kokartlarını kapılarına astıkları gerekçesiyle haklarında soruşturma açılan Yrd. Doçent arkadaşlarımızın görev süreleri kısaltılmakta, Marmara Üniversitesi'nde ise Dr. M. Meryem Kurtulmuş ise ataması hukuka aykırı bir biçimde 6 ay süre ile uzatılarak işten atılma tehdidinde maruz kalmaktadır.

Muş Alparslan Üniversitesi'nden Sinan Nuhoglu ise 4+4+4 yürüyüşüne katılması sebebiyle önce "Kendine yeni bir yer bul" denilerek tehdit edilmiş; daha sonra da görev süresi uzatılmayarak işten atılmıştır. Yine Muş Alparslan Üniversitesi'nde ÖYP ile Araş. Gör. olarak istihdam edilen Deniz Kimyon, ODTÜ'de doktora yapmasına rağmen doktora başlama yükümlülüğünü yerine getirmediği gibi asılsız ve hukuksuz bir gerekçeyle işten atılmıştır. Açıkça belirtmek isteriz ki baskı ve hukuksuz, keyfi disiplin işlemleriyle geçmişte adından çokça söz ettiren ve özellikle Gezi direnişi sonrasında da bu durumu pekiştiren bu iki üniversitede yüksek lisans ve doktora yapılmasının engellenmeye çalışıldığı, akademik özgürlükler ile ifade özgürlüğünün ortadan kaldırıldığı, sendikal hak ve özgürlüklerin çiğnenerek üyelerimizin üzerindeki baskıların artırıldığı ve üyelerimizin görev sürelerinin uzatılmayarak işten atılmalarının amaçlandığı görülmektedir.

Uludağ Üniversitesi yönetimi Bursa Hukuk Fakültesi'nde mezuniyet töreninde yaptığı konuşma ve üzerinde "#DİREN" yazan tişört giydiği için Yrd. Doç. Dr. Timuçin Köprülü'ye soruşturma açılmıştır. Açıkça ifade etmek isteriz ki bu saldırının muhatabı yalnız Timuçin Köprülü değil, tüm bilim insanları, tüm akademisyenler, tüm üniversiteliler, özgür bilim ve eleştirel düşüncedir.

Tunceli'de 5 Haziran Grevi'ne katılan iki araştırma görevlisi ve iki yardımcı doçente soruşturma açılmıştır. Üyelerimizin mücadelesi sonrasında soruşturma ILO, AİHM ve Danıştay kararlarına referansla "grev yapan çalışanlara ceza verilemeyeceği ve sendikal eylem kapsamında bir gün

süreyle göreve gelmeme fiilinin mazeret olarak kabulü gerektiği” ifadesiyle herhangi bir cezai işlem tesis edilmemesi kararıyla sonuçlanmıştır.

ÜTK toplantısına devam edilirken Doğu Üniversitesi Psikoloji Bölümü’nde Bölüm Başkanlığı görevini yürüten Prof. Dr. Serdar Değirmencioğlu’nun 24 Ekim Perşembe günü görevine hiçbir gerekçe gösterilmeden son verildiği bilgisi ulaşmıştır. Vakıf üniversitelerinin satışı hukuksal olarak mümkün olmasa da türlü ayak oyunlarıyla yaz aylarında Beykent Üniversitesi’ne satılan Doğu Üniversitesi’nde anlaşılan odur ki Beykent Üniversitesi’nin patronları yaptıkları yatırımın karşılığını hemen almak istemişlerdir. Patronlar, Klinik Psikoloji Y.Lisans Programı’na hemen ve çok sayıda öğrenci alınması için Bölüme baskı uygulamışlardır. Yapılan baskılara rağmen, Psikoloji Bölümü öğretim üyeleri, atılmak istenen yanlış adımlara hiçbir destek vermemiştir. “Fabrikasyon yüksek lisans” anlayışının öğrencilere yetkin, yeterli denebilecek bir donanım kazandıramayacağı ortadadır. Bu anlayışla açılan programlar çok yakında Türkiye’yi büyük paralar karşılığı satın alınmış diplomalar ve yeterli mesleki donanımı olmayan psikologlarla dolduracaktır. Bu programlara kaydolun ve diploma alanlar da almayanlar da mağdur olacak ve psikoloji bölümü bir kaosa sürüklenecektir. Kazanan, yalnız ve yalnız patronlar olacaktır. Prof. Dr. Serdar Değirmencioğlu ise hiçbir bilimsel gerekçesi olmayan bu uygulamaya gösterdiği direnç sonrasında işten atılmıştır.

25 Eylül 2013 tarihinde Dicle Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi ve Edebiyat Fakültesi’nde polis, öğrencilerin açtığı gazete standına müdahale etmek üzere fakülteye girmiş; alkışlarla fakültenin önüne çıkan öğrenciler ise bu yersiz/gereksiz müdahaleye karşı tepkilerini halay çekerek göstermişlerdir. Polislerin olayı izleyenlere “Sayın Başbakanımızın kesin talimatı var!”, “Masumlar suçluların yanından ayrılın!”, “İnsanları zorla halaya katmayın!” gibi suçlayıcı bir söylemle müdahil olduğu ortamda, öğrencilerin herhangi bir suç unsuru içermeyen tavırlarına karşı bir psikolojik şiddet ortamı yaratılmış ve daha sonra bu şiddet doğrudan doğruya üyelerimizden Dr. Ersin Vedat Elgür’e yönelmiştir. Polis amiri, “Sizlerin verdiği cesaretle buradalar!”, “Siz kıskırtıyorsunuz!”, “Sizi nasıl hoca yapıyorlar?” gibi ifade ve sorularıyla Dr. Elgür’e sözlü saldırıda bulunmuş ve arkadaşımızın karşı çıkışları üzerine “Seni de gözaltına alırım!” diyerek kendisini açıkça tehdit etmiştir. Dr. Elgür’ün “Hangi gerekçeyle?” sorusu üzerine de polis, “Her şeye hakkım var, hiçbir gerekçeye gerek yok! Geçmişini de biliyoruz, nasıl hoca olduğunu da!” cevabını vermiştir.

Haziran direnişinden/isyanından bu yana süregelen toplumsal olaylarda da izlediğimiz üzere, kolluk kuvvetleri bizzat Başbakan’ın tutumunu

örnek olarak, toplumsal olaylarda hem polis, hem savcı, hem de yargıç rollerini yerine getirmekte beis görmemekte ve zaten süregiden yasama-yürütme-yargı ayrılığının yok oluşunu toplumsal olaylara müdahale etme biçimleriyle yeniden üretmektedir.

Çanakkale 18 Mart Üniversitesi'nde kampus içinde kitap okuma etkinliği gibi sendikal faaliyetler nedeniyle soruşturmalar açılmıştır. Rektörlük önünde kitap okuma eylemine katılanlardan Ömer Faruk Kırmacı hakkında soruşturma açılmış, soruşturma hakkında bilgi dahi verilmeden, 1 gün sonra, açığa alınmıştır. İdari personel ise keyfi sürgünler yoluyla baskı altına alınmakta ve cezalandırılmak istenmektedir.

Kredi Yurtlar Kurumu'na bağlı yurtlardaki çalışanların bir kısmı Gezi süreci ve sonrasında hedef gösterilmiştir. İzmir Kredi ve Yurtlar Kurumu Bölge Müdürlüğü'ndeki üyelerimize yönelik basın yoluyla yapılan saldırılar bunun örneklerindedir.

Söz konusu uygulamalara ek olarak, pek çok öğrencimiz de Gezi eylemleri sonrasında baskılara maruz kalmış/kalmaktadır. Soruşturmalar, cezalar, ilişik kesme gibi uygulamalar artarak devam etmektedir. Aynı zamanda kimi öğrenciler, üniversite yönetimleri tarafından kışkırtılarak, sözlü şikâyetler üzerine öğretim elemanlarına soruşturmaların açılması yaygınlaşmıştır.

Görülmektedir ki günümüz siyasi iktidarının demokrasi, emek ve bilim düşmanı, piyasacı ve otoriter üniversite anlayışı 12 Eylül faşizminin hukukuna bile sığmamaktadır. 12 Eylül'ün üniversite anlayışının iş güvencesini ve akademik özgürlüğü ortadan kaldıran hukuku dahi günümüz AKP iktidarına yetersiz gelmekte; akademik özgürlüğü tamamen yok etmek isteyenler akademik özgürlüğün vazgeçilmez koşulu olan iş güvencesini de tamamen ortadan kaldırmayı hedeflemekte; mevsimlik işçi gibi çalışan, meslekleri, ekmekleri ve gelecekleri padişah-rektörlerin iki dudağının arasında, bir imzasının ucunda olan öğretim elemanlarının zapturapt altına alınmasıyla yaratacakları “dikensiz gül bahçeleri”nde istedikleri gibi at koşturulabileceklerini düşünmektedirler.

Ancak başlatılan “cadı avı” karşısında yılmayacağımız, direneceğimiz, emekten ve demokrasiden yana tavır almaya devam edeceğimiz iyi bilinmelidir. Yükseköğretim kurumlarında eleştirel ve muhalif düşünceleri, akademik çalışmaları, politik ve sendikal faaliyetleri sebebiyle baskıyla ve hukuksuzlukla karşı karşıya kalan tüm öğrenciler, öğretim elemanları ve üniversite çalışanları ile dayanışma içinde olmaya devam edeceğiz.

Öneriler:

- Yükseköğretim kurumları içerisindeki muhalif kesimi baskı altına almak yoluyla, özgür düşüncenin önüne engel koyan disiplin mekanizmaları terk edilmeli; yerine tüm bileşenlerce oluşturulan “ortak yaşam ilkeleri” hayata geçirilmelidir.
- Akademik özgürlüklerin, ifade özgürlüğünün, sendikal hak ve özgürlüklerin önündeki tüm engeller kaldırılmalıdır.

6. Vakıf Üniversitelerinde Yaşanan Sorunlar

Vakıf üniversitelerindeki en büyük sorunlardan birisi sendikal örgütlenme sorunudur. Performansa dayalı çalıştırma biçimi, ağır iş yükü, güvencesizlik, mobbing gibi sorunlar da önümüzde durmaktadır. Bu çalıştırma biçimleri vakıf üniversitelerinde oldukça uç noktalara varmıştır. Örneğin çalışanlar şehir dışına üniversite tanıtımına ek ücret verilmeksizin gönderilebilmektedir. Ücretler devlet üniversitesine göre oldukça düşük durumda, çalışma yaşamındaki haklar neredeyse yok denecek kadar azdır. Kimi vakıf üniversitelerinde araştırma görevlileri sosyal hakları, sağlık güvencesi olmaksızın, akademik işlerin dışında angarya işler verilerek çalıştırılmaktadır. Vakıf üniversitelerinde çalışanların her sene sözleşmelerinin yenilenip yenilenmeyeceğine İK karar vermektedir.

Öneriler:

- Vakıf üniversiteleri kağıt üzerinde “kâr amacı gütmeyen” yapılar olmasına rağmen fiili durum bunun tam tersi yönünde hızla ilerlemektedir. Yükseköğretim devlet tarafından kamusal kaynaklarla, bedelsiz ve adil bir şekilde verilmelidir.
- Bu süreçte vakıf üniversitelerindeki emekçilere insanca ücret verilmelidir. Görev tanımları emekten yana olacak şekilde yeniden yapılmalıdır.
- Vakıf üniversitesindeki tüm emekçilerin örgütlenme hakkı güvence altına alınmalıdır.
- Araştırma görevliliği, burs karşılığı yapılması gereken bir hizmet değil, bir iştir. Vakıf üniversitelerindeki araştırma görevlilerinin keyfi çalıştırma biçimlerine son verilmeli, güvenceli kadrolara yerleştirilmelidir.

BİLİMSEL ÖZGÜRLÜK

KURUMSAL ÖZERKLİK

**EŞİTLİKÇİ ÖZGÜRLÜKÇÜ
DEMOKRATİK ÖZYÖNETİM**

KAMUSAL FİNANSMAN

İŞ GÜVENCESİ

**İNSAN, TOPLUM ve
DOĞA YARARINA
ÜNİVERSİTE İSTİYORUZ!**